

Laus Diodori episcopi

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΔΙΟΔΩΡΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ τὸν προλαβόντα καὶ ἐγκωμιάσαντα.

52.761

α'. Ὁ σοφὸς οὗτος καὶ γενναῖος διδάσκαλος, πρώην τὴν ἀρρώστιαν τοῦ σώματος ἀποθέμενος, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦτον ἀναβάς, ἐμοὶ τοῦ λόγου τῶν προοιμίων ἀπήρξατο, τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην, καὶ φω νὴν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ράβδον Μωσέως, καὶ ἕτερα πλείονα μετὰ τούτων προσειπών. Καὶ οὗτος μὲν ἐπήνεσε τότε, ὑμεῖς δὲ ἀνεκράγετε· ἐγὼ δὲ πόρρω καθήμενος πικρὸν ἀνεστέναξα. Αὐτὸς γὰρ ἐπήνει, τὴν φιλοτεκνίαν ἐπιδεικνύμενος, ὑμεῖς ἀνεκράγετε, τὴν φιλαδελφίαν ἐμφαίνοντες, ἐγὼ δὲ ἐστέναξον sic τῷ τῶν ἐπαίνων ὄγκῳ πιεζόμενος. Ἐγκωμίων γὰρ μέγεθος ἀμαρτημάτων οὐκ ἔλαττον δάκνειν εἴωθε τὸ συνειδός· καὶ ὅταν τις ἑαυτῷ μηδὲν συνειδῶς 52.762 ἀγαθὸν, πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ λεγόντων ἐτέρων ἀκούη περὶ αὐτοῦ, ἀναλογιζόμενος τὴν παροῦσαν ὑπόληψιν καὶ τὴν μέλλουσαν ἡμέραν, καθ' ἣν πάντα γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα· καὶ ὅτι ὁ τότε δικάζων, οὐκ ἀπὸ τῆς τῶν πολλῶν ὑπονοίας, ἀλλ' αὐτῆς τῶν πραγμάτων κρινεῖ τῆς ἀληθείας (οὐ γὰρ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, φησὶν, οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει)· ταῦτα πάντα ἐννοῶν, ὀδυνῶμαι τοῖς ἐπαίνοις καὶ τῇ χρηστῇ τῶν πολλῶν ὑπονοίᾳ, πολὺ τὸ μέσον ταύτης πρὸς τὴν μέλλουσαν ψῆφον ὄρων. Νῦν μὲν γὰρ προ σωπείοις τισὶ ταῖς παρὰ τῶν πολλῶν δόξαις κρυπτό μεθα· ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ, γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, τῶν προσωπέων τούτων ἀφαιρεθέντων, πρὸ βήματος 52.763 ἐστῶτες, οὐδὲν ἀπὸ τῆς ἐντεῦθεν δόξης εἰς τὴν ἐκεῖ ψῆφον ὠφεληθῆναι δυνησόμεθα, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοῦτο κολασθησόμεθα μειζρόνως, ὅτι καὶ πολλῶν ἐπαίνων καὶ πολλῆς εὐφημίας παρὰ τῶν πολλῶν ἀπολαύσαντες, οὐδὲ αὐτῷ τούτῳ γεγενήμεθα βελτίους.

β'. Ταῦτ' οὖν ἅπαντα ἐννοῶν, πικρὸν ἐστέναξον sic Διὸ καὶ ἀνέστην ταχέως σήμερον, ὥστε ἐφ' ὑμῶν τῶν ἐκεῖνα ἀκηκοότων τὴν τοιαύτην ἀποκρούσασθαι δόξαν. Καὶ γὰρ στέφανος ὅταν μείζων ἢ τῆς τοῦ στεφανουμένου κεφαλῆς, οὐ περισφίγγει τοὺς κροτάφους, οὐκ ἐνιζάνει τῇ κεφαλῇ· ἀλλὰ χαυνότερος τῷ μεγέθει γινόμενος, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καταβαίνων περιουχένιος γίνεται, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀφήσιν ἄστε φάνωτον. Ὁ δὲ καὶ ἡμεῖς πεπόνθαμεν, τοῦ στεφάνου τῶν ἐγκωμίων μείζονος τῆς ἡμετέρας φανέντος ἀξίας κεφαλῆς. Ἄλλ' ὅμως καὶ τούτων οὐ τως ἐχόντων, διὰ τὴν παροῦσαν (f. περιούσαν) αὐτῷ φιλοστοργίαν, ὁ πατὴρ οὐκ ἀπέστη πρὶν αὐτὸν ὅπως δήποτε ἐπιθεῖναι ἡμῖν. Οὕτω που καὶ βασιλεῖς ποιοῦσι πολλάκις, καὶ τὸ αὐτοῖς ἀρμόζον διάδημα λαβόντες, ταῖς τῶν παιδίων ἐπιτιθέασιν κεφαλαῖς· εἶτα ἐπειδὴν ἴδωσιν ἐλάττω τὴν παιδικὴν οὔσαν κορυφὴν τοῦ στεφάνου, αὐτῷ τούτῳ τῷ περιθεῖναι ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε πληροφορηθέντες, λαβόντες λοιπὸν ἐαυτοῖς περιτίθενται.

γ'. Ἐπεὶ οὖν καὶ ὁ πατὴρ τὸν αὐτῷ πρόποντα στέφανον ἡμῖν ἐπέθηκε, καὶ μείζων ὄφθη τῆς ἡμετέρας κορυφῆς, ἑαυτῷ οὐκ ἂν ἔλοιτο περιθεῖναι· φέρε δὲ αὐτὸν ἡμῶν ἀφελόμενοι, τῇ ἀρμοζούσῃ τοῦ πατρὸς ἡμεῖς ἐπιθῶμεν κεφαλῇ πάλιν. Τοῦ γὰρ Ἰωάννου τὸ ὄνομα παρ' ἡμῖν, τὸ δὲ φρόνημα παρὰ τούτῳ· καὶ τὴν μὲν προσηγορίαν ἡμεῖς ἐδεξάμεθα, τὴν δὲ φιλοσοφίαν οὗτος ἐκτήσατο. Διὰ τοῦτο καὶ τῆς προσηγορίας δίκαιος ἂν εἴη κληρονομησάμενον ἡμῶν· συνώνυμον γὰρ οὐχ ἢ τῶν ὀνομάτων κοινωνία, ἀλλ' ἢ τῶν πραγμάτων συγγένεια ποιεῖν εἴωθε, κὰν τὰ ὀνόματα διαφέρῃ. Οὐ γὰρ ὡς οἱ τῆς ἕξωθεν φιλοσοφίας μετέχοντες, οὕτω καὶ ἡ Γραφὴ περὶ τούτων φιλοσοφεῖν εἴωθεν. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἂν μὴ μετὰ τῆς οὐσίας καὶ ἡ

τῶν ὀνομάτων συμβαίνει κοινωνία οὐ φασι γίνεσθαι συνωνύμους. Ἡ Γραφή δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ' ὅταν ἴδῃ πολλὴν τῆς φιλοσοφίας τὴν συγγένειαν, κἂν ἕτερα ὀνόματα ἢ κείμενα τοῖς κατὰ τὸν τρόπον κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις, ἀπὸ τῆς αὐτῆς αὐτοῦς προσηγορίας καλεῖ. Καὶ τούτου οὐ πόρρωθέν ἐστὶ παρασχεῖν τὴν ἀπόδειξιν, ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον τὸν Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου παραγαγόντες εἰς μέσον. Τῶν γὰρ μαθητῶν ἐρωτησάντων, εἰ μέλλοι παραγίνεσθαι πάλιν Ἡλίας, ἀπεκρίνατο· Καὶ ὅτι εἰ θέλετε δεῖξασθαι; Οὗτός ἐστὶν Ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. Καὶ μὴν Ἰωάννης ἐλέγετο· ἀλλ' ἐπειδὴ Ἡλίου τὸν τρόπον 52.764 εἶχε, διὰ τοῦτο καὶ τῆς προσηγορίας αὐτῶ μετέδωκε ταύτης· ἐπειδὴ τὸ πνεῦμα Ἡλίου ἐκτήσατο, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ὄνομα Ἡλίου. Καὶ γὰρ ἐρήμους χώρας ὤκησαν ἀμφοτέροι· καὶ ὁ μὲν μηλωτὴν, ὁ δὲ τρίχινον ἱμάτιον περιεβέβλητο· καὶ τράπεζα ὁμοίως αὐτοῖς εὐτελής καὶ λιτὴ ἦν. Καὶ ὁ μὲν τῆς προτέρας παρουσίας διάκονος γέγονεν, ὁ δὲ ἔσται τῆς μελλούσης αὐθις. Ἐπεὶ οὖν καὶ διαίτης τρόπος καὶ ἱματίων περιβολή, καὶ τόπων διατριβαί, καὶ διακονία μία, καὶ πάντα ἴσα ἦν αὐτοῖς· διὰ τοῦτο καὶ ὄνομα ἐν ἀμφοτέροις ἐπέθηκε, δεικνὺς ὅτι κἂν ἕτερόν τις ὄνομα ἔχη, δύναται εἶναι ἐκείνῳ συνώνυμος, οὐ τὸν τρόπον ἐζήλωσεν. δ'. Ἐπεὶ οὖν ἀναμφισβήτητος οὗτός ἐστιν ὁ κανὼν, καὶ ἀκριβὴς οὗτος συνωνύμων ὅρος παρὰ τῆς θείας Γραφῆς, φέρε, δείξωμεν ὅπως καὶ τὸν τρόπον ἐζήλωσε τὸν Ἰωάννου ὁ σοφὸς οὗτος ἡμῶν πατήρ, ἵνα μάθητε ὅτι καὶ τῆς προσηγορίας οὗτος δικαιότερον ἂν κληρονομήσειε τῆς ἐκείνου. Οὐκ ἦν ἐκείνῳ τράπεζα, οὐδὲ κλίνη, οὐδὲ οἰκία ἐπὶ γῆς· ἀλλ' οὐδὲ τούτῳ ποτὲ ἐγένετο. Καὶ τούτου μάρτυρες ὑμεῖς, πῶς τὸν ἅπαντα χρόνον διετέλεσεν, ἀποστολικὸν ἐπιδεικνύμενος βίον, μηδὲν ἴδιον ἔχων, ἀλλὰ παρ' ἐτέρων τρεφόμενος, αὐτὸς τῆ προσευχῆ καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ λόγου προσκαρτερῶν. Ἐκήρυξεν ἐκείνος, πέραν τοῦ ποταμοῦ διατρίβων ἐν ταῖς ἐρημίαις· καὶ οὗτος πέραν τοῦ ποταμοῦ ποτε τὴν πόλιν πᾶσαν λαβὼν, τὴν ὑγιῆ διδασκαλίαν ἐπαίδευσεν. Ὦκησεν ἐκεῖνος εἰς δεσμοτήριον καὶ τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη διὰ τὴν ὑπὲρ τοῦ νόμου παρρησίαν· ἀλλὰ καὶ οὗτος πολλάκις τῆς πατρίδος ἐξέπεσε διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς πίστεως παρρησίαν, πολλάκις δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη διὰ τὴν αὐτὴν ταύτην αἰτίαν, εἰ καὶ μὴ τῆς πείρας, ἀλλὰ τῆς προθέσει. Οὐ γὰρ φέροντες οἱ τῆς ἀληθείας ἐχθροὶ τὴν τῆς γλώττης αὐτοῦ δύναμιν, μυρίας πάντοθεν ἔρραπτον ἐπιβουλάς, καὶ ἐκ πασῶν αὐτὸν ἐρρύσατο Κύριος. Φέρε οὖν γλώττης ἀκούσωμεν ταύτης, δι' ἣν καὶ ἐκινδύνευσε καὶ ἐσώθη. Περὶ ἧς οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι τοῦτο εἰπὼν, ὃ περὶ τῆς γῆς [τῆς] ἐπαγγελίας εἶρηκε Μωσῆς. Τί δὲ περὶ ἐκείνης εἶπεν; Γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Τοῦτο καὶ περὶ τῆς γλώττης ἔστιν εἰπεῖν· γλώττα ῥέουσα γάλα καὶ μέλι τούτου. Ἴν' οὖν καὶ γάλακτος ἀπολαύσωμεν, καὶ τοῦ μέλιτος ἐμφορηθῶμεν ἐνταῦθα τὸν ἡμέτερον καταπαύσαντες λόγον, ἀκούσωμεν τῆς λύρας καὶ τῆς σάλπιγγος. Ὅταν μὲν γὰρ τὴν ἠδονὴν ἐννοήσω τῶν ῥημάτων, λύραν καλῶ τὴν τούτου φωνήν· ὅταν δὲ τὸ δυνατόν τῶν νοημάτων, σάλπιγγά τινα πολεμικὴν, καὶ τοιαύτην, οἶαν εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι, ἠνίκα τὰ τῆς Ἱερικῶς τείχης κατέβαλον. Καθάπερ γὰρ τότε ἡ τῶν σαλπίγγων ἠχὴ, πυρὸς σφοδρότερον τοῖς λίθοις προσπίπτουσα, πάντα ἀνήλπισκε καὶ ἐδαπάναν· οὕτω καὶ ἡ τούτου φωνὴ νῦν, οὐχ ἦττον τῆς σάλπιγγος ἐκείνης τοῖς τῶν αἰρετικῶν ὀχυρώμασιν ἐμπεσοῦσα, λογι 52.765 σμούς καθαιρεῖ, καὶ πᾶν ὑψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἵνα μὴ διὰ τῆς ἡμετέρας γλώττης, ἀλλὰ διὰ τῆς τούτου ταῦτα μάθητε, ἀνα 52.766 παύσωμεν τὸν ἡμέτερον λόγον, δόξαν ἀναπέμψαντες τῷ Θεῷ, τῷ τοιοῦτους παρασχόντι διδασκάλου, ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.